
L'EDUCACIÓ EN LA SEGONA REPÚBLICA

Presentació: l'educació en la Segona República

Salomó Marquès Sureda

President de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Són temps de recuperació de la memòria històrica. Una recuperació que es fa amb tensions i amb dificultats. Molts anys de franquisme i alguns de democràcia amb una transició pactada han deixat un pòsit de por, de silenci entre la gent gran i de desconeixement entre els joves que no són fàcils de superar.

Afortunadament s'està recuperant la memòria des de diversos àmbits. Lentament, massa lentament, es rescaten noms propis de persones i d'institucions silenciats fins ara, especialment a escala local i comarcal; també es recobren llocs de memòria, documents (diaris, memòries...), etc. Penso que estem en el bon camí per anar recuperant la història d'aquells que no tenen història.

En aquest sentit, els aniversaris són una bona excusa per dur a terme actes de recuperació. Estem segurs que el 2009 permetrà recordar el 70è aniversari de l'acabament oficial de la Guerra Civil (no pas de les morts i la violència) i recuperar aspectes d'aquesta efemèride. Ben segur que ja hi ha entitats que preparen aquesta commemoració per tractar aspectes tan diversos com poden ser, per exemple, l'exili a causa de la Guerra Civil o la instauració de l'escola franquista amb la depuració del magisteri, etc. Sobre aquests temes i d'altres per l'estil encara es poden fer aportacions inèdites i estudis per revisar l'estat de la qüestió i la bibliografia existent.

El 2006 la Societat d'Història de l'Educació va organitzar tres seminaris sota el tema general «Segona República i educació», amb la voluntat de reflexionar i compartir aspectes historicoeducatius relacionats directament amb la Segona República. El primer, «Memòria i actualitat del pensament educatiu

republicà», es va dur a terme a Xàtiva. El segon, que va tenir lloc a Barcelona, es va centrar en «L'escola durant la República en pau i en guerra (1931-1939)». El tercer es va dur a terme a Mallorca i va tractar sobre «La Guerra Civil i el trencament de la política educativa republicana».

La pretensió d'aquests seminaris era recollir la veu d'experts de diverses universitats de l'Estat espanyol per tal de poder compartir i avançar en el coneixement de la qüestió. En alguns casos es varen presentar panoràmiques generals i en d'altres, aportacions inèdites fruit d'investigacions recents. Ara us oferim una primera part d'aquestes aportacions.